

OBSAH

PREDHOVOR	10	
1. ZÁKLADY CHEMICKÉHO ROZBORU	12	
1.1 Základné pojmy a operácie	12	
1.1.1 Pojem, význam a rozdelenie analytickej chémie		12
1.1.2 Všeobecný postup pri chemickej analýze		13
1.1.3 Odber a úprava vzoriek	13	
1.2 Základy kvalitatívnej analýzy	14	
1.2.1 Úvod do kvalitatívnej analýzy	14	
1.2.2 Citlivosť analytických reakcií	14	
1.2.3 Metódy kvalitatívnej analýzy	15	
1.2.4 Orientačné skúšky	15	
1.2.5 Prevedenie vzorky do roztoku	17	
1.2.6 Dôkazy kationov a aniónov	17	
1.2.7 Dôkazy organických kyselín dôležitých v poľnohospodárstve		21
1.3 Základy kvantitatívnej analýzy	23	
1.3.1 Úvod do kvantitatívnej analýzy	23	
1.3.2 Princíp a prehľad vážkovej analýzy	24	
1.3.3 Princíp odmernej analýzy	26	
1.3.4 Prehľad operácií odmernej analýzy	27	
1.3.5 Neutralizačná, zrážacia, komplexotvorná a oxidačno-redukčná odmerná analýza	28	
1.3.6 Indikátory	31	
1.4 Fyzikálne a fyzikálno-chemické analytické metódy	32	
1.4.1 Optické metódy	32	
1.4.2 Elektrochemické metódy	35	
1.4.3 Chromatografia	36	
2. ZÁKLADNÉ POZNATKY Z CHÉMIE PÔDY	39	
2.1 Pôda ako disperzná sústava	39	
2.1.1 Anorganické a organické látky v pôde		40
2.1.2 Kvapalnú a plynnú zložku pôdy		42
2.1.3 Pôdny sorpčný komplex	43	

2.2	Sorpčná schopnosť pôdy a pohyb živín	44	
2.2.1	Pojem a druhy pôdnej sorpcie	44	
2.2.2	Význam sorpčnej schopnosti pôdy	48	
2.2.3	Pohyby živín v pôde a vzájomné vzťahy medzi sorpčným komplexom, pôdnym roztokom, rastlinami a pôdnou mikroflórou	49	
2.3	Reakcia pôdy a kyslosť pôdy	51	
2.3.1	Premenlivosť reakcie pôdy	51	
2.3.2	Vplyv pH na pohyb živín v pôde a prijímanie živín rastlinami	53	
2.3.3	Formy pôdnej kyslosti	54	
2.3.4	Tlmivé reakcie v pôde	56	
3.	ZÁKLADY POĽNOHOSPODÁRSKEJ BIOCHÉMIE	58	
3.1	Základné pojmy	58	
3.1.1	Rozdelenie biochémie a jej význam pre poľnohospodárstvo	59	
3.1.2	Živé sústavy	59	
3.1.3	Koloidy, ich vlastnosti a význam v živých sústavách	61	
3.2	Látkové zloženie živej hmoty	64	
3.2.1	Atómy v živom systéme	64	
3.2.2	Minerálne látky v živých sústavách	65	
3.2.3	Makromolekuly v živom organizme	69	
3.2.4	Biokatalyzátory	78	
3.3	Metabolické premeny	90	
3.3.1	Autotrofné a heterotrofné organizmy	91	
3.3.2	Fotosyntéza a chemosyntéza	92	
3.4	Energetické deje	101	
3.4.1	Energetika látkového systému	101	
3.4.2	Dôležité zlúčeniny s makroergickými väzbami	102	
3.5	Trávenie, vstrebávanie, transport a ukladanie živín v živočíšnych organizmoch	105	
3.6	Metabolizmus sacharidov	112	
3.6.1	Anaeróbna biologická oxidácia	112	
3.6.2	Pentózový cyklus	116	
3.7	Metabolizmus organických kyselín	117	
3.7.1	Oxidačná dekarboxylácia kyseliny pyrohroznovej	118	
3.7.2	Citrátový cyklus	119	
3.7.3	Látkové premeny v bunke	121	
3.8	Metabolizmus tukov	122	
3.8.1	Katabolizmus tukov	123	
3.8.2	Biosyntéza tukov	125	
3.9	Metabolizmus dusíkatých látok	128	
3.9.1	Katabolizmus aminokyselín	129	
3.9.2	Biosyntéza aminokyselín	133	

3.9.3	Nukleové kyseliny	136	
3.9.4	Biosyntéza proteínov	140	
3.10	Vzájomný vzťah metabolických procesov	142	
3.10.1	Vzájomný vzťah metabolizmu látok v rastline	144	
3.11	Základy mikrobiochémie	147	
3.11.1	Mikrobiálny rozklad bezdusíkatých látok	150	
3.11.2	Mikrobiálny rozklad dusíkatých látok	155	
3.11.3	Význam a využitie mikroorganizmov v poľnohospodárstve		156
3.11.4	Antibiotiká v poľnohospodárstve	158	

4. CVIČENIA 162

4.1	Kvalitatívna analýza	162	
	Úloha 1: Odber a úprava vzorky. Orientačné skúšky		162
	Úloha 2: Dôkazy katiónov I. a II. skupiny	164	
	Úloha 3: Dôkazy katiónov III., IV. a V. skupiny		168
	Úloha 4: Dôkazy aniónov	174	
	Úloha 5: Dôkazy katiónov a aniónov	178	
4.2	Kvantitatívna analýza	179	
	Úloha 1: A. Váženie na analytických váhach	179	
	B. Vážkové stanovenie železa	182	
	C. Vážkové stanovenie vápnika	184	
	Úloha 2: Odmerná analýza	186	
	Úloha 3: A. Stanovenie hodnoty konzumného octu		191
	B. Stanovenie slabých zásad	191	
	C. Stanovenie hodnoty technického amoniaku		192
	D. Rozbor vápenca	192	
	Úloha 4: A. Argentometria	193	
	B. Merkurimetria (komplexotvorná metóda)		194
	Úloha 5: A. Manganometria	195	
	B. Jodometria	197	
	Úloha 6: Optické metódy	200	
	a) Polarimetrické stanovenie cukornatosti repy		200
	b) Refraktometrické stanovenie cukornatosti		201
	c) Kolorimetria	202	
	d) Spektrofotometria	203	
	e) Plameňová fotometria	205	
	Úloha 7: Elektrochemické a separačné metódy		206
	a) Potenciometrické stanovenie pH	206	
	b) Chromatografické stanovenie β -karoténu		207
4.3	Dôkazy a stanovenie organických látok	210	
	Úloha 1: A. Zmyslové určovanie organických látok		210
	B. Dôkaz uhlíka a vodíka	211	

	C. Dôkaz dusíka	212	
Úloha 2:	A. Dôkaz síry	212	
	B. Dôkaz kyslíka	212	
	C. Dôkaz fosforu	213	
Úloha 3:	A. Dôkaz redukujúcich cukrov	214	
	B. Dôkaz organických kyselín	214	
	C. Dôkaz glycerolu (glycerínu)	215	
Úloha 4:	A. Dôkazy bielkovín	215	
	B. Dôkaz kyseliny maslovej	216	
	C. Dôkaz kyseliny mliečnej	216	
4.4	Rozbor vody	217	
Úloha 1:	A. Odber vzoriek vody	217	
	B. Posudzovanie vody zmyslovými skúškami	218	
	C. Kvalitatívna analýza	219	
Úloha 2:	Kvantitatívna analýza	222	
	a) Stanovenie železa	223	
	b) Stanovenie chloridov argentometricky	224	
	c) Stanovenie dusičnanov	226	
Úloha 3:	Stanovenie tvrdosti vody	226	
4.5	Rozbor hnojív	229	
Úloha 1:	Odbery vzoriek priemyselných hnojív	229	
Úloha 2:	Stanovenie obsahu vlhkosti	232	
Úloha 3:	Príprava vzorky vápenatých hnojív a ich prevedenie do roztoku	233	
Úloha 4:	Stanovenie oxidu vápenatého	235	
Úloha 5:	A. Odbery a príprava vzoriek na analýzu organických hnojív	235	
	B. Stanovenie obsahu vody	236	
	C. Stanovenie obsahu organických látok	236	
Úloha 6:	Stanovenie celkového množstva dusíka Kjeldahlovou-Jodlbauerovou metódou	237	
4.6	Rozbor pôdy	238	
Úloha 1:	A. Odber vzoriek	238	
	B. Úprava vzoriek	241	
Úloha 2:	Stanovenie kyslosti pôdy (reakcia pôdy)	242	
Úloha 3:	Stanovenie uhličitanov	247	
Úloha 4:	A. Stanovenie prijateľného fosforu	250	
	B. Zjednodušené stanovenie prijateľného fosforu	252	
Úloha 5:	A. Stanovenie prijateľného draslíka	254	
	B. Stanovenie prijateľného draslíka s TFB	255	
Úloha 6:	Stanovenie prijateľného horčíka	258	
Úloha 7:	Stanovenie obsahu minerálneho dusíka	259	
Úloha 8:	Stanovenie obsahu humusu	261	
4.7	Rozbor krmív	265	
Úloha 1:	A. Príprava vzoriek na rozbor	265	

	B. Stanovenie sušiny a vlhkosti	269
	Úloha 2: Stanovenie dusíkatých látok	271
	Úloha 3: Stanovenie tuku	278
	Úloha 4: Stanovenie popolovín	280
	Úloha 5: Stanovenie vlákniny	281
	Úloha 6: Stanovenie bielkovín	284
	Úloha 7: Stanovenie škrobu	285
	Úloha 8: Stanovenie dusičnanov v krmivách	288
	Úloha 9: Rozbor siláže a senáže	289
4.8	Rozbor mlieka	292
	Úloha 1: A. Uchovávanie a konzervovanie vzoriek	292
	B. Stanovenie tuku acidobutyrometrickou metódou (podľa Gerbera)	294
	Úloha 2: Stanovenie hustoty mlieka	297
	Úloha 3: Stanovenie mechanických nečistôt	298
	Úloha 4: Stanovenie kyslosti mlieka	299
	Úloha 5: Bakteriologická čistota mlieka	301
	Úloha 6: A. Zisťovanie porušenia mlieka	303
	B. Skúška na dusičnany	305